

Set No. 1

18P/250/24

0003

Total No. of Printed Pages : 24

Question Booklet No.

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) ..... 2018 .....

Serial No. of OMR Answer Sheet .....

Centre Code No.

--	--	--	--

.....
(Signature of Invigilator)

Day and Date .....

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 30 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card*.
3. *A separate OMR Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second OMR Answer Sheet shall not be provided. Only the OMR Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write all entries by blue/black pen in the space provided above.
5. *On the front page of the OMR Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, write the Question Booklet Number, Centre code Number and the Set Number wherever applicable in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR Answer Sheet and Roll No. and OMR Answer Sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the OMR Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the OMR Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the OMR Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the OMR Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. On completion of the Test, the candidate must handover the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the examination room/hall. However, candidates are allowed to take away Test Booklet and copy of OMR Answer Sheet with them.
13. Candidates are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

18P/250/24

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

18P/250/24

No. of Questions : 120

प्रश्नों की संख्या : 120

Time : 2 Hours

Full Marks : 360

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 360

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries 3 (Three) marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न 3 (तीन) अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. कौण्डभट्टस्य कृतिः का ?

(1) सिद्धान्तकौमुदी

(2) कारिकावली

(3) भूषणसारः

(4) लघुमञ्जूषा

02. मीमांसकानां मते कः तिडर्थः ?

(1) फलम्

(2) भावना

(3) कृतिः

(4) कर्ता

03. नैयायिकानां मते कः तिडर्थः ?

(1) कृतिः

(2) भावना

(3) फलम्

(4) कर्तृकर्मसंख्याकालाः

04. फलाश्रयः कः ?

- (1) कर्ता (2) कर्म (3) सम्प्रदानम् (4) करणम्

05. सत्त्वप्रधानं किम् ?

- (1) नाम (2) फलम् (3) कृतिः (4) आख्यातम्

06. धात्वर्थव्यापारमुख्यविशेष्यकशाब्दबोधः केन स्वीकृतः ?

- (1) वैयाकरणेन (2) मीमांसकेन
(3) नैयायिकेन (4) साहित्यिकेन

07. मीमांसकानां मते कः धात्वर्थः ?

- (1) व्यापारः (2) कृतिः
(3) फलं, व्यापारश्च (4) फलम्

08. भाष्यमते 'पश्य मृगो धावति' इति वाक्ये क्रियापदं किम् ?

- (1) पश्य (2) मृगः (3) तम् (4) धावति

09. स्वार्थफलव्यधिकरणव्यापारवाचकत्वं किम् ?

- (1) अकर्मकत्वम् (2) सकर्मकत्वम्
(3) द्विकर्मकत्वम् (4) तिङन्तत्वम्

10. ईप्सितं कर्म कतिविधम् ?

- (1) त्रिविधम् (2) चतुर्विधम्
(3) द्विविधम् (4) सप्तविधम्

11. कस्मिन् कर्मणि कर्मवद्भावः इष्यते ?

- (1) निर्वर्त्ये एव (2) निकार्ये एव
(3) प्राप्ये (4) निर्वर्त्ये निकार्ये च

12. 'सोमं सुनोति' इति कस्य कर्मणः उदाहरणम् ?
 (1) निर्वर्त्ययस्य (2) विकार्यस्य
 (3) प्राप्यस्य (4) अनीप्सितस्य
13. कृधातुः कीदृशः ?
 (1) सकर्मकः (2) अकर्मकः
 (3) द्विकर्मकः (4) सकर्मकः, अकर्मकश्च
14. 'भूवादयो धातवः' इति सूत्रेण का संज्ञा विधीयते ?
 (1) विभाषासंज्ञा (2) धातुसंज्ञा
 (3) पदसंज्ञा (4) सवर्णसंज्ञा
15. कस्मिन्नर्थे सुच्प्रत्ययो भवति ?
 (1) अरुन्यर्थे (2) वारम्बारक्रियाजन्मार्थे
 (3) स्वार्थे (4) भवार्थे
16. व्यापारस्यापरं नाम किम् ?
 (1) फलम् (2) तिङ्
 (3) क्रिया (4) प्रातिपदिकम्
17. कर्म कतिविधम् ?
 (1) त्रिविधम् (2) चतुर्विधम्
 (3) पञ्चविधम् (4) सप्तविधम्
18. सिद्धक्रियां सूचयत
 (1) पाकः (2) स्वादति
 (3) पचति (4) पठति

19. कः कर्त्ता ?

(1) फलाश्रयः	(2) व्यापाराश्रयः
(3) फलम्	(4) व्यापारः

20. 'वृकभीतिः' इत्यत्र कः समासः ?

(1) अव्ययीभावः	(2) द्वन्द्वः
(3) पृष्ठीतत्पुरुषः	(4) पञ्चमीतत्पुरुषः

21. 'उपकृष्णम्' इत्यत्र किं विग्रहवाक्यम् ?

(1) कृष्णस्य समीपम्	(2) कृष्णात् परम्
(3) कृष्णात् उप	(4) कृष्णस्य अनु

22. 'अधिहरि' इत्यत्र कः समासः ?

(1) अव्ययीभावः	(2) बहुव्रीहिः
(3) द्वन्द्वः	(4) तत्पुरुषः

23. विजातीयं पदं सूचयत

(1) गमनम्	(2) गतिः
(3) गच्छन्	(4) गच्छति

24. तिङ्प्रत्ययाः कस्मात् विधीयन्ते ?

(1) प्रातिपदिकात्	(2) तिङन्तात्
(3) धातोः	(4) सुबन्तात्

25. समासे कीदृशं सामर्थ्यं कल्प्यते ?

(1) व्यपेक्षा	(2) एकार्थीभावः
(3) उभयनिधिसामर्थ्यम्	(4) न किञ्चिद्यत्

26. व्यपेक्षासामर्थ्यं कुत्र कल्प्यते ?
 (1) समासे (2) एकशेषे
 (3) कृदन्ते (4) वाक्ये
27. विग्रहवाक्यं कतिनिधम्
 (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम्
 (3) चतुर्विधम् (4) पञ्चविधम्
28. 'समासः' इत्यत्र कः प्रत्ययः ?
 (1) घञ् (2) अच्
 (3) अण् (4) घ
29. यथाशब्दस्य कति अर्थाः सन्ति ?
 (1) त्रयः (2) चत्वारः
 (3) षट् (4) अष्टौ
30. द्वन्द्वसमासे कस्य प्राधान्यम् ?
 (1) उत्तरपदस्य (2) पूर्वपदस्य
 (3) अन्यपदस्य (4) उभयोःपदयोः
31. पूर्वपदप्रधानः कः ?
 (1) द्वन्द्वः (2) बहुब्रीहिः
 (3) अव्ययीभावः (4) तत्पुरुषः
32. समांशवाच्यार्धशब्दस्य कस्मिन् लिङ्गे प्रयोगो भवति
 (1) पुलिङ्गे (2) स्त्रीलिङ्गे
 (3) पुलिङ्गे स्त्रीलिङ्गेच (4) नपुंसकलिङ्गे

33. 'हरिहरौ' इति द्वन्द्वसमासे केन सूत्रेण हरिशब्दस्य पूर्वप्रयोगः ?
 (1) द्वन्द्वे घि (2) चार्थे द्वन्द्वः
 (3) अल्पाच्च्यतरम् (4) अजाद्यदन्तम्
34. 'युवतिः जाया यस्य' इति विग्रहे किं सामासिकं रूपम् ?
 (1) युवतिजाया (2) युवजाया
 (3) युवतिजानिः (4) युवजानिः
35. 'महापण्डितः' इत्यत्र कः समासः ?
 (1) अव्ययीभावः (2) द्वन्द्वः
 (3) कर्मधारयः (4) बहुव्रीहिः
36. 'मद्दत्तम्' इत्यत्र किं विग्रहवाक्यम् ?
 (1) माम् दत्तम् (2) मया दत्तम्
 (3) मम दत्तम् (4) मयि दत्तम्
37. वारिधातुयोगे ईप्सितस्य का विभक्तिः भवति ?
 (1) द्वितीया (2) सप्तमी
 (3) षष्ठी (4) पञ्चमी
38. 'दण्डेन घटः' इत्यत्र कस्मिन्नर्थे तृतीया ?
 (1) करणे (2) हेतौ
 (3) निर्द्धारणे (4) कर्त्तरि
39. .... ऋते विद्या न आयाति-
 (1) श्रमेण (2) श्रमात्
 (3) श्रमस्य (4) श्रमे

40. .... भीतः मूषिकः पलायते-
(1) सर्पात्	(2) सर्पेण
(3) सर्पम्	(4) सर्पः
41. सः ..... कल्पते ।
(1) अमृते	(2) अमृतम्
(3) अमृताय	(4) अमृतात्
42. 'जगतः कर्ता कृष्णः' इत्यत्र कस्मिन्नर्थे षष्ठी ?
(1) कर्त्तरि	(2) कर्मणि
(3) शेषे	(4) निर्द्धारणे
43. .... प्रति दया कर्त्तव्या ।
(1) दीनस्य	(2) दीने
(3) दीनाय	(4) दीनम्
44. 'स्वाहा' योगे का विभक्तिर्भवति ?
(1) तृतीया	(2) चतुर्थी
(3) प्रथमा	(4) द्वितीया
45. अनुक्ते कर्मणि का विभक्तिः ?
(1) द्वितीया	(2) प्रथमा
(3) तृतीया	(4) चतुर्थी
46. 'कारके' इति किम्भूतं सूत्रम् ?
(1) संज्ञा	(2) परिभाषा
(3) विधिः	(4) अधिकारः

47. कर्तुः ईप्सितस्य का संज्ञा भवति ?
 (1) कर्तृसंज्ञा (2) कर्मसंज्ञा
 (3) करणसंज्ञा (4) अधिकरणसंज्ञा
48. उक्ते सम्प्रदाने का विभक्तिः ?
 (1) प्रथमा (2) द्वितीया
 (3) तृतीया (4) चतुर्थी
49. भट्टोजिदीक्षितः कस्य ग्रन्थस्य रचयिता ?
 (1) लघुमञ्जूषायाः (2) भूषणसारस्य
 (3) सिद्धान्तकौमुद्याः (4) काशिकावृत्तेः
50. कस्य मते नियतोपस्थितिकः प्रातिपदिकार्थः ?
 (1) नागेशस्य (2) दीक्षितस्य
 (3) पाणिनेः (4) पतञ्जलेः
51. 'नियतोपस्थितिकः प्रातिपदिकार्थः इत्यस्य किमुदाहरणम् ?
 (1) तरः (2) ज्ञानम्
 (3) द्रोणः (4) दिवसः
52. वचनमात्रे का विभक्तिः ?
 (1) द्वितीया (2) तृतीया
 (3) चतुर्थी (4) प्रथमा
3. कस्य कर्तृसंज्ञा भवति ?
 (1) स्वतन्त्रस्य (2) साधकतमस्य
 (3) ध्रुवस्य (4) ईप्सितस्य

54. 'अकथितं च' इति किम्भूतं सूत्रम् ?
 (1) संज्ञा (2) परिभाषा
 (3) विधिः (4) नियमः
55. अनभिहितशब्दस्य कोऽर्थः ?
 (1) उक्तः (2) अनुक्तः
 (3) कथितः (4) संकेतितः
56. स्मृद्धिधातुयोगे ईप्सितस्य का विभक्तिः ?
 (1) तृतीया (2) द्वितीया
 (3) चतुर्थी (4) षष्ठी
57. अधिकरणं कतिविधम् ?
 (1) द्विविधम् (2) त्रिविधम्
 (3) चतुर्विधम् (4) पञ्चविधम्
58. पञ्चानां गवां समाहारः इति-
 (1) पञ्चगुः (2) पञ्चगवी
 (3) पञ्चगवम् (4) पञ्चगावम्
59. 'रूपस्य योग्यम्' इत्यस्य सामासिकं रूपं किम् ?
 (1) अनुरूपम् (2) प्रतिरूपम्
 (3) यथारूपम् (4) योग्यरूपम्

60. अत्यन्तसंयोगे कालवाचकात् का विभक्तिर्भवति ?
 (1) द्वितीया (2) तृतीया
 (3) चतुर्थी (4) सप्तमी
61. निर्द्धारणे का विभक्तिः ?
 (1) प्रथमा (2) तृतीया
 (3) षष्ठी सप्तमी च (4) षष्ठी एव
62. 'मातुः स्मरति' इत्यत्र कस्य सम्बन्धविवक्षा ?
 (1) कर्तुः (2) सम्प्रदानस्य
 (3) करणस्य (4) कर्मणः
63. अहं..... गमनं करोमि ।
 (1) ग्रामम् (2) ग्रामस्य
 (3) ग्रामाय (4) ग्रामः
64. 'षष्ठी शेषे' इति सूत्रेण का विभक्तिः विधीयते ?
 (1) तृतीया (2) द्वितीया
 (3) षष्ठी (4) सप्तमी
65. अधिकरणार्थे का विभक्तिः भवति ?
 (1) सप्तमी (2) षष्ठी
 (3) तृतीया (4) पञ्चमी
66. शब्दकौस्तुभपदे कः समासः ?
 (1) बहुव्रीहिः (2) द्वन्द्वः
 (3) तत्पुरुषः (4) अव्ययीभावः

67. आख्यातार्थः कालः कुत्र अन्वेति ?
- (1) फले (2) व्यापारे
(3) कर्तरि (4) कर्मणि
68. 'भावप्रधानमाख्यातम्' इति वचनं कस्य ?
- (1) कौण्डभट्टस्य (2) नागेशस्य
(3) यास्कस्य (4) पतञ्जलेः
69. नैयायिकानां मते आख्यातार्थसंख्यायाः अन्वयः कुत्र भवति ?
- (1) प्रथमान्तार्थे (2) फले
(3) भावनायाम् (4) कर्तरि
70. भावनाप्रकारकबोधं प्रति प्रथमान्तपदजन्योपस्थितिः कारणमिति कस्य मतम् ?
- (1) वैयाकरणस्य (2) नैयायिकस्य
(3) मीमांसकस्य (4) वेदान्तिनः
71. वैयाकरणानां मते आख्यातस्य कति अर्थाः सन्ति ?
- (1) चत्वारः (2) त्रयः
(3) द्वौ (4) पञ्च
72. नैयायिकानां मते लकाराणां शक्तिः कुत्र वर्तते ?
- (1) भावनायाम् (2) फले
(3) कर्तरि (4) कृतौ

73. वैयाकरणानां मते 'पश्य मृगो धावति' इत्यत्र धावनं कस्य विशेषणम् ?
- (1) मृगस्य (2) दर्शनक्रियायाः
(3) उभयोः (4) न कस्यापि
74. निर्वर्त्यकर्मणः किमुदाहरणम् ?
- (1) घटं करोति (2) सोमं सुनोति
(3) घटं पश्यति (4) ग्रामं गच्छति
75. कृदन्तस्थले कर्त्रादिना भावनाया आक्षेपः इति कस्य मतम् ?
- (1) नैयायिकस्य (2) मीमांसकस्य
(3) वैयाकरणस्य (4) साहित्यिकस्य
76. पाकं करोति इत्यत्र करोतीति कस्य विशेषणम् ?
- (1) धातोः (2) तिङः
(3) तिङन्तस्य (4) सुपः
77. 'पाकः' इत्यत्र साध्यरूपतायाः ज्ञानं केन भवति ?
- (1) घञ्प्रत्ययेन (2) पञ्धातुना
(3) प्रकृतिप्रत्ययसमुदायेन (4) न केनापि
78. 'आख्यातशब्दे भागाभ्यामि'ति कारिकायां आख्यातशब्दे इत्यत्र कः समासः ?
- (1) पष्ठीतत्पुरुषः (2) कर्मधारयः
(3) बहुव्रीहिः (4) द्वन्द्वः

79. नैयायिकानां मते 'रथो गच्छति' इत्यत्र कथं वाक्यार्थबोधः ?

(1) शक्त्या	(2) लक्षणया
(3) व्यञ्जनया	(4) तात्पर्येण

80. वैयाकरणानां मते शाब्दबोधे कस्य प्राधान्यम् ?

(1) व्यापारस्य	(2) फलस्य
(3) प्रथमान्तार्थस्य	(4) कर्तुः

81. आश्रयः कासां विभक्तीनामर्थः ?

(1) द्वितीयायाः	(2) चतुर्थ्याः
(3) पञ्चम्याः	(4) द्वितीयातृतीयासप्तमीनाम्

82. सम्बन्धबोधिका विभक्तिः का ?

(1) पञ्चमी	(2) प्रथमा
(3) षष्ठी	(4) सप्तमी

83. उदासीनकर्मणः किमुदाहरणम् ?

(1) घटं करोति	(2) काष्ठं भस्म करोति
(3) विषं भुङ्क्ते	(4) तृणं स्पृशति

84. कर्ता कतिविधः ?

(1) द्विविधः	(2) त्रिविधः
(3) चतुर्विधः	(4) पञ्चविधः

85. 'पिता पुत्रं विद्यालयं गमयति' इति वाक्ये पुत्रः कीदृशः कर्म ?

(1) शुद्धकर्त्ता	(2) कर्मकर्त्ता
(3) हेतुकर्त्ता	(4) केवलं कर्म

86. कर्तृतृतीयायाः कोऽर्थः ?

(1) व्यापारः	(2) व्यापारः आश्रयश्च
(3) फलम्	(4) आश्रयमात्रम्

87. 'साधकतमम्' इत्यत्र तमप्रत्ययस्य कोऽर्थः ?

(1) प्रकर्षः	(2) कारकम्
(3) करणम्	(4) आश्रयः

88. 'कटे आस्ते' इति कस्याधिकरणस्योदाहरणम् ?

(1) औपश्लेषिकस्य	(2) वैषयिकस्य
(3) अभिव्यापकस्य	(4) न कस्यापि

89. 'ध्रुवमपायेऽपादानमिति सूत्रे ध्रुवपदस्य कोऽर्थः ?

(1) नाशः	(2) विश्लेषः
(3) शेषः	(4) स्थिरः

90. सम्प्रदानं कतिविधम् ?

(1) द्विविधम्	(2) सप्तविधम्
(3) पञ्चविधम्	(4) त्रिविधम्

91. सप्तमीविभक्तेः कोऽर्थः ?

(1) आश्रयः	(2) सम्बन्धः
(3) अवधिः	(4) व्यापारः

92. कस्मिन्नर्थे सप्तमीविभक्तिर्भवति ?

(1) अधिकरणे	(2) करणे
(3) अपादाने	(4) कर्तरि

93. अपादानं कतिविधम् ?

(1) द्विविधम्	(2) त्रिविधम्
(3) चतुर्विधम्	(4) पञ्चविधम्

94. 'प्राप्तोदक' इत्यत्र कः समासः ?

(1) अव्ययीभावः	(2) द्वन्द्वः
(3) तत्पुरुषः	(4) बहुव्रीहिः

95. विभक्तीनां धमिवाचकत्वपक्षे प्रकृतिप्रत्यययोः कथमन्वयः ?

(1) संयोगसम्बन्धेन	(2) समवायसम्बन्धेन
(3) अभेदसम्बन्धेन	(4) स्वरूपसम्बन्धेन

96. शक्तिः कारकम् इत्यत्र कारकषष्ट्याः किं वाच्यमस्ति ।

(1) सम्बन्धमात्रम्	(2) सम्बन्धिमात्रम्
(3) कर्तृकर्मादिरूपम्	(4) कर्तृत्वकर्मत्वादिरूपम्

97. मीमांसकानां मते कः शब्दार्थः ?

(1) जातिः	(2) व्यक्तिः
(3) जातिविशिष्टव्यक्तिः	(4) जातिः व्यक्तिश्च

98. नियमः कतिविधः ?

(1) द्विविधः	(2) त्रिविधः
(3) चतुर्विधः	(4) पञ्चविधः

99. 'व्यक्तिः पदार्थः' इति कस्य मतम् ?

(1) वैयाकरणस्य	(2) नैयायिकस्य
(3) मीमांसकस्य	(4) आलंकारिकस्य

100. "द्योतिका वाचिका वा स्युः" इति कस्य वचनम् ?

(1) कौण्डभट्टस्य	(2) नागेशस्य
(3) भर्तृहरेः	(4) वामनस्य

101. सर्वं ज्ञानं केन अनुविद्धमिव भासते ?

(1) शब्देन	(2) अर्थेन
(3) संकेतेन	(4) न केनापि

102. 'त्रिकं प्रातिपदिकार्थः' इति पक्षे कस्य गणना न भवति ?

(1) जातेः	(2) व्यक्तेः
(3) लिङ्गस्य	(4) कारकस्य

103. 'षोऽपि प्रातिपदिकार्थः' इति कस्य मतम् ?

(1) प्रभाकरस्य	(2) कुमारिलभट्टस्य
(3) कौण्डभट्टस्य	(4) जयादित्यस्य

104. 'नामार्थः' इत्यस्य कोऽर्थः ?

(1) प्रातिपदिकार्थः	(2) सुबर्थः
(3) निपातार्थः	(4) तिङर्थः

105. 'भारतस्य समृद्धिः' इत्यस्य सामासिकं रूपं किम् ?

(1) शोभनभारतम्	(2) सुभारतम्
(3) समृद्धभारतम्	(4) सभारतम्

106. 'उपशरदम्' इत्यस्य किं विग्रहवाक्यम् ?

(1) शरदे समीपम्	(2) शरदः आधिक्यम्
(3) शरदः समीपम्	(4) शरदः उप

107. 'पञ्चनदम्' इत्यत्र कः समासः ?

(1) अव्ययीभावः	(2) द्वन्द्वः
(3) बहुव्रीहिः	(4) तत्पुरुषः

108. 'रोगमुक्तः' इत्यत्र किं विग्रहवाक्यम् ?

(1) रोगाय मुक्तः	(2) रोगस्य मुक्तः
(3) रोगात् मुक्तः	(4) रोगेण मुक्तः

109. 'लब्धं यशः येन सः' इत्यस्य सामासिकं रूपं किम् ?

- (1) लब्धयशाः (2) लब्धयशास्कः
(3) लब्धयशाः, लब्धयशस्कश्च (4) यशोलब्धः

110. 'रूपवती भार्या यस्य सः' इत्यस्य एकपदं किम् ?

- (1) रूपवद्भार्या (2) रूपवतीभार्या
(3) रूपवतीभार्या (4) रूपवद्भार्या

111. 'सप्तशती' इत्यत्र कः समासः ?

- (1) द्वन्द्वः (2) षष्ठीतत्पुरुषः
(3) बहुव्रीहिः (4) द्विगुः

112. विष्णुः..... अधितिष्ठति ।

- (1) वैकुण्ठम् (2) वैकुण्ठे
(3) वैकुण्ठस्य (4) वैकुण्ठाय

113. अप्तवर्गे कालवाचकात् शब्दात् का विभक्तिः ?

- (1) द्वितीया (2) तृतीया
(3) चतुर्थी (4) सप्तमी

114. 'मशकाय धूमः' इत्यत्र कस्मिन्नर्थे चतुर्थी ?

(1) सम्प्रदाने	(2) निवारणार्थे
(3) ईप्सितार्थे	(4) अनादरार्थे

115. 'कुम्भकारः' इत्यत्र कः समासः ?

(1) द्विगुः	(2) उपपदतत्पुरुषः
(3) कर्मधारय	(4) षष्ठीतत्पुरुषः

116. 'उपराजम्' इत्यत्र कः समासान्तप्रत्ययः ?

(1) अच्	(2) अप्
(3) टच्	(4) कप्

117. 'केशाकेशि' इत्यत्र कः समासः ?

(1) द्विगुः	(2) तत्पुरुषः
(3) अव्ययीभावः	(4) बहुब्रीहिः

118. संज्ञा च परिभाषा चेति विग्रहे किमेकपदम् ?

(1) संज्ञापरिभाषम्	(2) संज्ञापरिभाषा
(3) संज्ञापरिभाषे	(4) संज्ञापरिभाषौ

119. 'कर्मप्रवचनीयाः' इति किम्भूतं सूत्रम् ?

(1) संज्ञा	(2) परिभाषा
(3) विधिः	(4) अधिकारः

120. भयार्थानां प्रयोगे भयहेतोः का संज्ञा भवति ?

(1) सम्प्रदानसंज्ञा

(2) अपादानसंज्ञा

(3) करणसंज्ञा

(4) कर्मसंज्ञा

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली/काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 30 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. सभी प्रविष्टियाँ प्रथम आवरण-पृष्ठ पर नीली/काली पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ओ० एम० आर० उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक, केन्द्र कोड नम्बर तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० उत्तर पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० उत्तर पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको ओ० एम० आर० उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा की समाप्ति के बाद अभ्यर्थी अपना ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र परीक्षा कक्ष/हाल में कक्ष निरीक्षक को सौंप दे। अभ्यर्थी अपने साथ प्रश्न पुस्तिका तथा ओ.एम.आर. उत्तर-पत्र की प्रति ले जा सकते हैं।
13. अभ्यर्थी को परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।